

Nacka Enskilda Gymnasium AB
info@nackaenskilda.se

2023-06-21

1 (17)

Dnr SI 2022:11077

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Nacka
Enskilda Gymnasium i Nacka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Nacka Enskilda Gymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Nacka Enskilda Gymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka kring hela undervisningsprocessen och försäkra sig om att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och elever tar fram ordningsregler för undervisningen samt följer upp att överenskommelser efterlevs.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar reella förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **21 juni 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Sveavägen 159, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:11007) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Nacka Enskilda Gymnasium leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn skapar en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat

avseende kunskaper och värden, men följer inte upp undervisningens genomförande på ett systematiskt sätt. Utifrån analysen fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Pågående utvecklingsinsatser har en tydlig koppling till de behov och förutsättningar som finns på skolan. Granskningen visar dock att rektorn inte bedriver något strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Det framgår vidare att rektorn inte ger en tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas och nya lärare ges inte alltid en planerad introduktion.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn till stor del bedriver ett systematiskt arbete med att följa upp och analysera studie- och värdegrundsresultat som kan leda vidare till att verksamheten utvecklas. Av granskningen framgår att såväl elevernas studieresultat och värdegrundsarbetet på skolan följs upp och analyseras av rektorn i olika forum som ledningsgrupp, möten med lärare och elevhälsan, elevråd, samt vid utvärderingsdagar under läsåret. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer vidare att uppföljningen av studie- och trygghetsresultat görs utifrån exempelvis matriser, statistik av kunskapsresultat och enkätsvar där eleverna har svarat på frågor om bland annat trygghet. I slutet av varje läsår går rektorn och lärarna igenom betygen vid en betygskonferens, då följs resultaten upp och jämförs med föregående års resultat för att se likheter och skillnader. Det framgår dock att undervisningens genomförande inte omfattas av rektorns uppföljning på ett systematiskt sätt. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn sporadiskt genomför lektionsobservationer och att samtal kring undervisningen främst sker i spontana samtal och medarbetarsamtal i mån av tid.

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån analyser av resultat fattar beslut om åtgärder på både individ-, grupp- och skolnivå och att insatserna följs upp fortlöpande av rektorn. I intervjuer framkommer exempelvis att rektorn har diskuterat och tagit fram åtgärder gällande klassrumssituationen i en klass tillsammans med elevhälsan, ledningsgruppen samt med lärare. Ett annat exempel på åtgärd är införandet av ett studietekniksprojekt som från början omfattade alla elever på skolan, men uppföljningen visade att olika elevgrupper hade olika behov.

Rektorn arbetar inte strategiskt för att ge kvinnor och män likvärdiga villkor i utbildningen

Granskningen visar att rektorn inte leder något medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete på skolan. Av inkommen dokumentation samt i intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framgår att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas i syfte att se till att kvinnor och män ges samma förutsättningar i utbildningen. Av granskningen framgår visserligen exempel på att lärare för diskussioner kring jämställdhet med eleverna inom ramen för sitt ämne, dock framkommer det i intervjuer med lärare och rektorn att det inte förs gemensamma diskussioner kring jämställdhet och det saknas en plan för hur jämställdhetsarbetet på skolan ska bedrivas. Rektorn följer heller inte upp hur lärarna arbetar med jämställdhet i undervisningen eller hur undervisningen påverkar kvinnors och mäns förutsättningar att lära och utvecklas, en bild som bekräftas av lärare och elevhälsan. Rektorn uppger i intervju att uppföljningen av skillnader mellan kvinnor och mäns resultat försvåras av att större delen av eleverna på skolan är män, enligt inkommen dokumentation är 76 procent av eleverna män. I sin uppföljning har rektorn sett att män har de högsta resultaten men rektorn uppger samtidigt att kunskapsresultaten i inte visar på några direkta skillnader.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet endast till viss del

Granskningen visar att rektorn endast till viss del skapar förutsättningar för lärare att samverka men följer inte upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Det framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan att den tid som regelbundet finns avsatt till kollegialt lärande och samverkan kring undervisningen framförallt är de veckovisa personalmötena. Utöver personalmötena en gång i veckan i finns tid för kollegialt lärande i samband med oregelbundna utbildningstillfällen, såsom gemensamma kunskapsdagar med digitala föreläsningar. Rektorn har i viss mån organiserat för lärarna att samverka med elevhälsan i syfte att finna lämpliga anpassningar i undervisningen utifrån elevernas behov och rektorn deltar själv vid dessa möten. Dock framkommer det i intervju med lärare att tiden för samplanering och sambedömning är begränsad och att det finns svårigheter att hitta gemensamma tider. Det framkommer även att nyutbildade lärare kan uppleva en osäkerhet i arbetet när det kollegiala lärandet är begränsat.

Även om rektorn i viss utsträckning avsatt tid för lärarna att samverka framgår att rektor inte tydligt leder och organiserar för den kollegiala samverkan vid dessa tillfällen eller följer upp om det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. I intervju uppger rektorn att hen inte har givit några direktiv för kollegialt lärande, men

att hen önskar få till mer systematik kring exempelvis auskultering. Lärarna delar bilden av att rektorn inte ger några direktiv kring hur de ska utveckla undervisningen, men att rektorn gärna ser att lärarna kommer med egna förslag och att rektorn visar stort förtroende för lärarna.

Av granskningen framgår att rektorn arbetar för att se till att skolans arbetsrutiner och förhållningssätt är tydliga. Enligt intervjuerna framgår att rektorn använder personalmöten för att tydliggöra vilka gemensamma arbetssätt och rutiner som ska gälla på skolan, och att dessa rutiner regelbundet tas upp. Det framgår också att lärarna och rektorn sitter nära varandra i skolan och rektorn kan därför snabbt och enkelt föra en dialog med personalen och nå ut med information även på det sättet. I intervju med lärare framkommer att lärarna upplever att rektorn är synlig och tillgänglig i verksamheten och att många möten med rektorn sker informellt. Vidare visar granskningen att nyanställda inte alltid ges en planerad introduktion. I intervju med rektorn och lärare framkommer att rektorn har kontinuerliga avstämningar med nya lärare men att introduktionen för dem kan variera beroende på när under läsåret som de påbörjar sin anställning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka kring hela undervisningsprocessen och försäkra sig om att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn endast till viss del skapar förutsättningar för lärare att samverka kring undervisningen i form av tid och innehåll, samt att rektorn inte på ett systematiskt sätt följer upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen.

Det pedagogiska arbetet på en skola ska ledas och samordnas av en rektor och rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹

¹ [Rektorns ansvar - Skolverket](#)

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar forum för lärare att samverka i pedagogiska frågor med elevernas utveckling i fokus genom att avsätta tid och styra innehållet för samverkan. För att det ska kunna ske är det viktigt att rektorn ger lärarna rätt förutsättningar för att kunna samverka med varandra. Det behöver finnas tydliga mötesstrukturer med ett bestämt innehåll som fokuserar på att förbättra undervisningspraktikerna för skolans alla lärare, samt att det blir tydligt vem som leder dessa möten.

Rektorn behöver också följa upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i utbildningen. Rektorn kan med fördel utveckla metoder för att ta reda på hur undervisningen genomförs. Det kan exempelvis utföras genom att rektorn, eller en av rektorn utsedd person, på ett mer strukturerat sätt genomför lektionsobservationer och ställer frågor kring undervisningen till lärarna på till exempel medarbetarsamtal eller i andra möten, samt att rektorn ger återkoppling till lärarna.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen varierar med olika arbetsuppgifter och är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och oftast mål tydliggörs. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de kommer igång med sina arbetsuppgifter och bibehåller oftast engagemanget. Vidare arbetar lärarna medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Lärarna har till stor del höga förväntningar på eleverna och anpassar undervisningens innehåll till aktuell elevgrupp. Eleverna ges till stora delar möjligheter till att reflektera över sitt eget lärande och de deltar till viss del i planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen är varierad och strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna bedriver en strukturerad och varierad undervisning så att eleverna förstår vad de ska lära sig och ges ett aktivt lärarstöd. Av lektionsobservationerna framgår att det i stora delar finns en gemensam struktur,

detta trots att det inte finns någon överenskommen gemensam lektionsstruktur. I intervju med lärarna framkommer att diskussioner om en gemensam lektionsstruktur ändå har förts. Det framgår av observationer att eleverna får reda på syftet med lektionen och arbetsområdet men målet med undervisningen är inte alltid tydligt.

Av observationer och intervjuer med både lärare och elever framgår att lärarna bedriver en varierad undervisning för att på det sättet skapa ett engagemang för uppgiften. Lärarna skapar variation genom olika uppgifter under en lektion eller att elever både får jobba både enskilt och i grupp. I intervju med lärarna framkommer att lärare försöker variera skriftliga och muntliga uppgifter utifrån elevernas olika behov. Det sker även ämnesövergripande arbete mellan flera ämnen, exempelvis samhällskunskap och ekonomi.

I intervju med rektorn, lärare och elever samt utifrån lektionsobservationer framkommer att elever får ett aktivt lärarstöd under lektioner och att stödet är behovsbaserat utifrån den enskilde eleven. Lärarna ger stöd genom att exempelvis ställa följdfrågor eller ge ledtrådar. Lärarstöd ges även via enskilda instruktioner eller instruktioner för en mindre grupp elever som behöver ytterligare förklaringar till en uppgift. Detta stöd bidrar till att eleverna oftast bibehåller engagemang i skolarbetet under de observerade lektionerna.

Lärarna stärker elevernas självförtroende och anpassar undervisningen så att eleverna stimuleras och utmanas

Granskningen visar att det finns inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och att lärare har höga förväntningar på eleverna. På flera lektionsobservationer framgår att lärarna visar engagemang för eleverna genom att uppmuntrar och positivt bekräftar elevers aktivitet och prestationer. Rektorn och elevhälsan uppger i intervju att många lärare på skolan arbetar med att skapa goda relationer till eleverna för att få dem att tro på sig själva. Av intervju med elever framkommer att lärare förväntar sig och uttrycker att eleverna ska uppnå höga resultat. Skolinspektionen uppfattar dock i observationer att det finns lärare som har lägre förväntningar på vissa elever genom att eleverna tillåts sitta passiva eller göra annat än skolarbete under delar av lektionen.

Vidare visar granskningen att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp. Av intervju med rektorn framgår att anpassningar av undervisningen görs på både generell nivå och på individnivå. Generella anpassningar utgörs av exempelvis muntliga såväl som skriftliga genomgångar i grupp och enskilda anpassningar kan bland annat vara enskilda genomgångar vid behov. Lärare berättar i intervju att de arbetar med anpassningar på olika sätt genom att lyssna in elevers

behov. Det finns även material för anpassning att tillgå såsom band annat inläsningshjälpmedel. Av granskningen framgår att det finns en medvetenhet hos lärare kring elever som snabbt blir klara med arbetsuppgifter och behöver mer utmaning. Lärare och elever uppger i intervju att det finns extrauppgifter inom områden som eleverna arbetar med. För elever som behöver mer utmaningar kan de exempelvis ges möjlighet att läsa två kurser parallellt. Elevhälsan uppger i intervju att de fått i uppdrag att stödja lärare med att genomföra anpassningar i undervisningen. Detta utifrån att det finns många elever på skolan i behov av stöd.

Eleverna görs till stora delar delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna till stora delar ges möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och de deltar till viss del i planering och utvärdering av undervisningen. Skolenkäten vårterminen 2022 samt inkommen information visar att det finns en hög andel elever som inte känner dekatighet och inflytande i undervisningen. Rektorn uppger i intervju att det resultatet kan bero på att det kan vara svårt för eleverna att förstå vad som är valbart och inte. Det framkommer dock av lärar- och elevintervjuer att det finns flera lärare som arbetar med delaktighet på olika sätt. Det handlar exempelvis om att göra eleverna delaktiga genom att låta dem välja redovisningsform och att elevers intresse får styra. Utvärdering av undervisningen görs av flera lärare, exempelvis genom så kallade exittickets, där elever får lämna synpunkter.

Av granskningen framkommer att eleverna till stora delar får möjlighet att reflektera i undervisningen. Av observerade lektioner framgår exempelvis att undervisningen innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Eleverna ges strategier för sitt eget lärande, i intervjuer med elever och lärare framkommer att de har arbetat med studieteknik och lärare pratar med eleverna om hur de på bästa sätt kan lära sig och att det finns olika strategier för lärande.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det finns ett medvetet och systematiskt arbete för att skapa trygghet på skolan. Däremot har lärare olika förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero, och möjligheten att systematiskt och brett ta vara på elevers synpunkter och idéer i arbetet med att förbättra studieron och förebygga störningar används i begränsad omfattning.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan bedriver ett medvetet och systematiskt arbete för att skapa tryggheten på skolan. Av granskningen framgår att elevernas upplevelse av trygghet systematiskt följs upp och att skolan utifrån analys av uppföljningen aktivt arbetar med att vidta åtgärder som tillförsäkrar eleverna en trygg miljö. Vidare framgår att personalen och eleverna upplever att eventuella kränkningar följs upp snarast och utreds skyndsamt. I intervjuer med lärare och elevhälsa lyfts betydelsen av att vara en liten skola och det goda relationskapande arbete som personalen gör bidrar till god trygghet. Det framgår att skolan under läsåret anordnar flera klassöverskridande aktiviteter, vilket både rektorn och eleverna menar främjar gemenskap. Skolan har överlag goda trygghetsresultat. I Skolinspektionens enkät för eleverna i år två på gymnasiet, framgår ett index 9,3 på en tiogradig skala i Skolenkäten våren 2022, att jämföra med rikets 8,7. Att en god personalnärvaro i lokalerna främjar tryggheten är något som framkommer i samtliga intervjuer, samt att skolans lokaler utgör en bra grund för tryggheten.

Skolan bedriver till viss del ett samlat arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att skolan inte har ett gemensamt arbetssätt kring studiero. Av granskningen framkommer att rektorn har initierat gemensamma arbetssätt för att främja studiero, men i intervjuer med lärare och elever samt av observationer framgår att lärarna har olika förhållningssätt i det arbetet. Åtgärder för studiero som satts in utifrån identifierade problem är exempelvis insamling av mobiltelefoner och fasta placeringar i klassrummen. Dessa insatser hanteras olika av lärarna. Det framkommer i intervjuer med lärarna att det exempelvis finns lärare som aktivt väljer att inte samla in elevernas mobiltelefoner och att flera lärare inte alltid anser att fasta placeringar i klassrummen behövs, samt att det på skolan inte finns några bestämda regler eller rutiner kring hur sena ankomster ska hanteras, därav hanteras det olika av olika lärare.

Kartläggning av elevernas upplevelse av studiero görs regelbundet via enkäter, utvecklingssamtal och mentorstider. Av resultatet på Skolenkäten vårterminen 2022 framkommer det att eleverna i år två på gymnasiet anger ett värde gällande upplevd

studiero som ligger i snitt med riket. Resultatet har dock inte diskuterats med eleverna. Under de observerade lektionerna var det till övervägande del god studiero, men det framkommer också att skolan har vissa utmaningar kopplade till sena ankomster och störande beteenden i klassrummen, såsom att elever pratar rakt ut i klassrummet eller samtalar om annat än lektionens innehåll då exempelvis gruppuppgifter sker. Utmaningarna ser olika ut i olika klasser. I intervjuer med eleverna framgår att eleverna är medvetna om arbetet med förbättrad studiero och att de känner till skolans ordningsregler. Det framgår dock av intervjuerna att nuvarande elever inte har varit delaktiga i framtagandet av skolans ordningsregler. Eleverna uppger även att det spring, ut och in ur klassrummen, som observerats delvis kan förklaras av att elever tar "bensträckare" när lektionerna upplevs som långa. Elever uttrycker i intervju att fler "bensträckare" skulle vara gynnande för ökad studiero.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och elever tar fram ordningsregler för undervisningen samt följer upp att överenskommelser efterlevs.

Granskningen visar att det finns ett pågående arbete kring studiero men att det inte har gett önskat resultat. Det finns problem med studieron som kan kopplas till att de förhållningssätt, regler och rutiner som ska gälla på skolan för att förbättra studieron, inte alltid efterlevs av alla lärare samt att elever inte involveras i arbetet med att ta fram ordningsregler.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärare och elever arbetar medvetet och systematiskt med studieron. Rektorn behöver följa upp hur studieron påverkas av vilka metoder lärarna använder sig av, förslagsvis i samband med lektionsobservationer eller genom strukturerade samtal med eleverna. Rektorn behöver vidare i detta arbete se till att återkoppla sina iakttagelser till berörda lärare och skapa förutsättningar så att lärarna kan utveckla ett gemensamt förhållningssätt som ger avtryck i undervisningen.

Rektorn behöver även verka för att öka elevernas faktiska och upplevda delaktighet i arbetet med studiero. Eleverna kan göras delaktiga i arbetet med studiero genom att vara med och ta fram och utvärdera ordningsregler. Det kan ske genom någon form av fokusgrupper eller i klassråd där elever och lärare grundligt analyserar orsaker till störningar och vad de tillsammans kan göra för att förbättra sin gemensamma

arbetsmiljö. Vidare behöver rektorn säkerställa att såväl eleverna som lärarna agerar i enlighet med de gemensamt framtagna ordningsreglerna och att de metoder som lärarna använder för att skapa, upprätthålla och vid behov återställa studieron är ändamålsenliga.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i låg utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn i begränsad omfattning följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn har kunskap om skillnader i betygssättning men analyserar endast till viss del orsaker till de avvikelser som finns. Vidare har rektorn inte skapat tillräckliga förutsättningar för lärare att samverka kring betygssättning och kvalitetssäkring av betyg.

Rektorn analyserar till viss del skillnader i betyg

Granskningen visar att rektorn till viss del analyserar skillnader i betyg i olika ämnen och år, samt för diskussioner med betygssättande lärare kring de avvikelser som finns. Av informationsinhämtningen framkommer att betygen och resultaten på nationella proven ses över årligen vid en betygskonferens. Då följer rektorn och lärarna upp provresultaten och jämför dem med föregående års provresultat för att se likheter och skillnader. Rektorn säger i intervju att den stora avvikelserna är skillnader mellan betyg och nationella prov och att han för diskussioner med enskilda lärare kring betygssättning och avvikelser. Av granskningen framkommer att rektorn förlitar sig på att lärarna gör rätt bedömningar och att hen inte utför något systematiskt arbete för att säkra likvärdigheten i betygssättning. I intervjun med lärarna framkommer att det finns en oro att bedömningen riskerar att inte bli rättvisande på grund av att tid saknas för gemensamt arbete kring bedömningar och betygssättning.

Enligt statistik från Skolverket har Nacka Enskilda gymnasium en signifikant större skillnad mellan resultat på nationella prov och satta betyg än rikssnittet. Den nationella statistiken visar att 62,2 procent av samtliga elever fick högre slutbetyg än sitt provresultat vid de nationella proven i svenska 3 läsåret 21/22. Vad gäller matematik 3B fick

73,7 procent av eleverna högre betyg än resultatet från nationella provet. Skolinspektionen vill poängtera vikten av att rektorn analyserar skillnader mellan nationella prov och betyg för att identifiera eventuella risker för otillbörliga avvikelser, samt för diskussioner med betygssättande lärare utifrån dessa analyser i syfte att främja en likvärdig och rättvisande betygssättning.

Lärarna saknar förutsättningar att kvalitetssäkra och samverka kring betygssättning

Granskningen visar att rektorn inte ger tillräckliga förutsättningar för att lärare ska kunna samverka kring bedömning och betygssättning samt att lärare använder sig av ensidiga metoder för att kvalitetssäkra betyg. Rektorn redogör inte för några insatser för att lärarna ska kunna göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Istället beskriver rektorn att de inte har funnit några vägar att gå för att arbeta med lärarnas samverkan för likvärdiga betyg och bedömningar. Lärarna uppger också att de inte haft några sådana samtal i kollegiet eller tillsammans med rektorn. I intervju med lärare framkommer att det kan upplevas särskilt svårt för nya lärare att arbeta för en likvärdig bedömning när de saknar kollegor att göra bedömningar tillsammans med. Enligt lärarna och rektorn utgör lärarnas scheman en svårighet för samverkan generellt. Lärarna är ensamma att undervisa i sina ämnen och efterfrågar utifrån detta mer stöd i bedömningsarbetet. I intervju med lärare framkommer att det i nuläget inte finns rutiner för sambedömning. Rektorn går endast själv in och stöttar lärare i bedömningsarbetet när de efterfrågar det stödet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar reella förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Granskningen visar att det saknas en tydlig ledning och uppföljning i arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättningar i syfte att nå likvärdiga och rättvisande bedömningar och betyg. Lärare som är ensamma i sina ämnen får sällan eller aldrig sådana möjligheter. Då det saknas strukturerad samverkan kring betyg- och bedömningsfrågor finns en stor risk att bedömningarna inte blir likvärdiga, vilket är särskilt allvarligt med tanke på att betyg har en direkt koppling till behörighet och urval för vidare utbildning eller arbete. Det är därför viktigt att alla elever blir bedömda utifrån samma krav oavsett vilket gymnasium de gått i, vilket program, eller vilken lärare som satt betyg.

Betygsättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att lärare får kompetensutveckling kring bedömning och betygssättning, men också säkerställer att lärare använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina betyg, såsom kollegiala diskussioner kring till exempel bedömningsstöd eller resultat av nationella prov. De nationella proven fyller en viktig funktion i lärarnas arbete med likvärdiga och rättvisande betyg och ska särskilt beaktas. Men det är även viktigt att det finns en sambedömning som omfattar tolkning av styrdokument och betygssättning i alla ämnen.

Vidare behöver rektorn säkerställa att lärare dels har tid för att samverka och dels får stöd i bedömningsarbetet av rätt kompetens. Ett samarbete med en annan skolenhet med syfte att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättningen är ett sätt att skapa bättre förutsättningar i arbetet. I det sammanhanget kan huvudmannen bistå rektorn att organisera ett långsiktigt och kontinuerligt samarbete med en annan skolenhet.

För ytterligare stöd i arbetet med betygssättning kan rektorn med fördel ta stöd av Skolverkets allmänna råd Betyg och provning (2022).

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sofia Granberg.

Utredare Clara Kielmann har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även Sara Lidegran och Henrik Ohlsson Westin medverkat.

² Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning, s 23.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Nacka Enskilda Gymnasium är en gymnasieskola belägen i Nacka kommun. Huvudman för skolan är Nacka Enskilda Gymnasium AB. Nacka Enskilda Gymnasiums verksamhet omfattar två högskoleförberedande program; Samhällsvetenskapsprogrammet och Ekonomiprogrammet. Vid tiden för granskningen hade Nacka Enskilda Gymnasium 162 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7 och 15 mars 2023. Digital intervju med rektorn genomfördes den 16 mars 2023. Besöket och intervjuerna genomfördes av Clara Kielmann, Henrik Ohlsson Westin och Sara Lidegran.